Lidingö - välfärdskommun

- En budget för solidaritet, grön omställning och jämlikhet

Vänsterpartiets budgetförslag för 2026 med planeringsram för 2027-2028

Förord

Ibland tror jag att vi bor i olika kommuner, jag och det SD-stödda minoritetsstyret som just nu styr Lidingö stad. Våra verklighetsbeskrivningar skiljer sig åt. Där jag ser att folk inom hemtjänsten får sämre anställningsförhållanden och behöver springa snabbare ser de effektiviseringar som kan leda till lägre kommunalskatt. Där jag ser inköpsstopp för läromedel i skolan ser de effektiviseringar som kan leda till lägre kommunalskatt. Där jag ser att vi skulle kunna gynna vårt föreningsliv ser de hellre effektiviseringar som kan leda till lägre kommunalskatt. Där jag ser kommunalt ägda fastigheter som skulle kunna användas för bostadssociala ändamål ser de försäljningar som kan leda till lägre kommunalskatt.

När jag ser på Lidingö ser jag en kommun som har potential att göra så oerhört mycket mer, men där det SD-stödda minoritetsstyret hellre ser effektiviseringar som kan leda till lägre kommunalskatt. Vår kommun blir rumphuggen i det ständiga racet mot botten av ligan för vilken kommun som har lägst kommunalskatt i Sverige. Det är inte så man bedriver en kvalitativ välfärdsverksamhet som skapar en kommun som inte bara är till för dom rikaste utan för oss alla.

Vänsterpartiet har en annan idé om hur Lidingö skulle kunna fungera. Vi ser hur vi skulle kunna vara en human kraft mot Tidö-regeringens inhumana politik gentemot flyktingar och asylsökande, hur vi kan ta vårt ansvar för bostadsförsörjningen i regionen och hur vi kan satsa på föreningsliv, idrott och kultur. Vi ser hur Lidingö skulle kunna ligga i framkant när det gäller hur vi förbereder kommunen för det växande antalet äldre som behöver omvårdnad samtidigt som vi är en bra och attraktiv arbetsgivare.

Det här är inte en budget för att pressa Lidingö neråt i skattetabellen. Det är inte heller en budget för att effektivisera genom att strunta i att täcka vakanser när någon medarbetare blir föräldraledig eller går i pension. Det är inte en budget för att göra minsta möjliga insats. Istället lägger vi en budget för att få Lidingö att bli en kommun vi kan vara mer stolta över i framtiden än vad vi kan unna oss att vara idag.

Jonas Lundgren, gruppledare
Lidingö, den 5/11-2025

Innehåll

Förord s. 1

Innehållsförteckning s.2

Sammanfattning av budgetförslaget s. 3

Gemensamma lösningar – ledord för Lidingö s. 4

Vision för Lidingö s. 5

Inriktningsmål s. 6

Budgetförslag s. 7
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden s. 7
Fastighetsnämnden s. 9
Kultur- och fritidsnämnden s. 10
Utbildningsnämnden s. 12
Kommunstyrelsen s. 14
Tekniska nämnden s. 16
Omsorgs- och socialnämnden s. 17

Finansiering s. 21

Plan för 2027-2028 s. 21

Ändringsyrkande s. 21

Satsningar nämnd för nämnd s. 22

Resultaträkning s. 23

Investeringsbudget s. 24

Inriktning för ändrade avgifter s. 25

Sammanfattning av Vänsterpartiets budgetförslag

- **Kommunstyrelsen** ge 3 mnkr mer i Vänsterpartiets förslag, för klimat- och miljöfrämjande åtgärder.
- **Miljö- och stadsbyggnadsnämnden** ges 1 mnkr mer i Vänsterpartiets förslag, för planarbete med ökat bostadsbyggande.
- **Utbildningsnämnden** ges 21,56 mnkr mer i Vänsterpartiets förslag, för högre personaltäthet och mindre barngrupper och stärkt arbete med elevhälsovård.
- **Omsorgs- och socialnämnden** ges 35,05 mnkr mer i Vänsterpartiets förslag, för mer personal i hemtjänst, äldreboende och gruppboende och en återdecentraliserad hemtjänst.
- **Kultur- och fritidsnämnden** ges 8,02 mnkr mer i Vänsterpartiets förslag, för bland annat sänkning av avgifterna i musikskolan och på Sagateatern.
- **Tekniska nämnden** ges 2,5 mnkr mer i Vänsterpartiets förslag, för bland annat trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder.

För att finansiera dessa satsningar om totalt 71,1 Mnkr föreslås en skattesats om 17,64 kronor, 30 öre mer än majoritetens förslag.

Gemensamma lösningar

V**änsterpartiet på Lidingö jobbar för en kommun som präglas av ledorden gemenskap, solidaritet, inkludering och påverkan.**

Gemenskap. Lidingö är en kommun vars styrka bygger på att vi alla är olika. Vi har olika livserfarenheter, olika framtidsdrömmar och olika åsikter. Med respekt för dessa olikheter bygger vi en gemensam förståelse för varandras olika utgångspunkter. Vi är alla Lidingöbor och vill vår kommuns och varandras bästa.

Solidaritet. Att ställa upp för varandra när tillvaron av en eller annan anledning ställs på sin spets är en grundläggande medmänsklig instinkt. Vi kallar den solidaritet. Under det senaste året, med kriget i Ukraina och nu senast även med den uppblossande konflikten i Mellanöstern mellan Israel och Hamas, har solidariteten återigen satts på prov. Men Lidingö är en del av något större, av Sverige och en del av världen. Det som händer på andra håll påverkar oss direkt eller indirekt och vår kommun ska alltid vara i främsta ledet för att värna mänskliga rättigheter.

Inkludering. Lidingö ska vara en plats där alla kan känna sig välkomna och lyssnade till. Vårt samhälle hyser tyvärr idag allt för många förutfattade meningar. Det kan vara allt från rasism och sexism till funkofobi eller att man inte värdesätter äldres eller ungas åsikter. Genom att arbeta aktivt med inkludering bygger vi Lidingö starkare.

Påverkan. För att trivas i ett samhälle är det vår övertygelse att man också måste känna att man har möjlighet att påverka det. Såväl sin närmiljö som inriktningen på politiken. Det måste finnas fler möjligheter än att gå och rösta vart fjärde år. Breda samråd inför exempelvis nybyggnation är ett exempel på detta. Även att inkludera Lidingös föreningsliv och intresseorganisationer i olika remisser och vara lyhörd för deras åsikter. Genom att lyssna mer på Lidingöborna och deras organisationer får vi också ett bättre resultat.

Vision för Lidingö

Lidingö är den unika och trygga skärgårdsstaden som utvecklas i takt med utvecklingen i regionen. Ett tydligt fokus på ett ökat kommunalt ansvar och en stark välfärd där kommunalskatten ligger på den nivå som behövs för att finansiera verksamheten. Lidingö stad ger goda förutsättningar för lokala företag, ett aktivt civilsamhälle och livskraftigt kultur- och föreningsliv. Lidingö arbetar målmedvetet och aktivt för att leva upp till Parisavtalet och Agenda 2030 genom att minska kommunens klimatpåverkan.

Inriktningsmål

1. Ett solidariskt Lidingö där människors välfärd går före ekonomisk vinst
På Lidingö ska människor i alla åldrar, med olika social, ekonomisk och kulturell bakgrund välkomnas till en kreativ och trivsam miljö att bo, arbeta och studera i. Skola, vård och omsorg driver vi och finansierar gemensamt, utan vinstintressen.

2. Hållbar ekonomi för medborgarna och medarbetarna
En budget i balans skapar förutsättningar för god service. Lidingö ska ha en ekonomisk politik som bygger på ett skatteuttag som motsvarar de behov som finns i välfärden. Skattesänkningar som i stället tas ut i avgifter skapar en orättvis fördelning. Dolda och öppna nedskärningar tvingar verksamheterna att spara på den personal som är förutsättningen för en bra verksamhet. Det skapar utarmade skolor och omsorg om äldre personer och personer med funktionsvariationer. Därför ska Lidingö ta ett långsiktigt ansvar för att driva en ekonomisk politik som gynnar så många Lidingöbor som möjligt och som ger medarbetarna i kommunen så goda arbetsvillkor som möjligt. Det är också en förutsättning för att behålla personalen.

3. Ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart Lidingö
Lidingö ska vara en föregångare när det gäller energisparande och klimatsmart uppvärmning och kommunikationer. Lidingö ska handla ekologiskt och rättvist och värna biologisk mångfald, natur och vattenområden.

4. Ett kreativt Lidingö där skapande och förnyelse stimuleras
I Lidingö ska finnas ett rikt kulturliv, goda rekreationsmöjligheter i orörd natur, vackra parker och välvårdade kulturmiljöer. Lidingö ska vara en kommun där människors skapande och kreativitet främjas och stöds. Alla ska ha möjlighet att utöva och uppleva kultur, ha tillgång till mötesplatser och ha goda möjligheter till en aktiv fritid och föreningsgemenskap. Staden ska underlätta företagande. Staden ska ta vara på sin egen personals utvecklingsidéer och engagemang.

Budgetförslag

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Lidingö ska vara en levande stad med egen särprägel och identitet. Lidingö ska utvecklas i takt med regionen och ta ett regionalt ansvar när det gäller bostadsförsörjning.

Lidingö centrum ska vara en öppen mötesplats med butiker, restauranger, kaféer och plats för kultur, upplevelser och föreningsliv. Lidingö centrum ska få chansen att utvecklas för att klara konkurrensen från andra centrumanläggningar i regionen och från den ökande e-handeln. Det ska finnas anledning för Lidingöbor och för andra från regionen att söka sig till Lidingö centrum. Det behövs ett bostadstillskott i öns centrala delar för att ge mer liv och rörelse. Med fördel kan ytan kring gamla tidningshuset och upp mot Tindratomten på Floravägen användas för att utveckla centrumnära bebyggelse. En tätare och mer stadsmässig bebyggelse kan förstärka känslan av centrum. På sikt vill vi också att det så kallade diket i Torsvik ska överdäckas och göra entrén till Lidingö och till centrum mer attraktiv. Den nuvarande stadhusparkeringen bör förläggas under jord och därmed ge möjlighet till bebyggelse av den stora ytan som finns där idag. De fastighetsägare längst Stockholmsvägen som vill utveckla sina fastigheter ska uppmuntras att göra det för att skapa ett mer modernt stråk med fler bostäder från bron och ner mot centrum.

Lidingö har flera områden som behöver utvecklas och bli mer attraktiva. I Högsätra bör man göra ett omtag kring den planerade bebyggelsen där Högsätrahuset nu ligger för att enbart bygga flerfamiljshus som upplåts med hyresrätt. Det finns också ett behov av att förbinda Högsätra och Larsberg via en gångbro över Södra Kungsvägen för att skapa en bättre koppling mellan stadsdelarna och göra det lättare för Högsätraborna att ta sig till den service som finns i Larsberg och den nya simhallen.

Vi vill se stadsbebyggelse istället för dött utrymme längst Södra Kungsvägen och att man på ett tydligare sätt bygger ihop Högsätra med Larsberg, Dalénum och delar av Hersby. Stadens fastigheter ska utvecklas för att passa Lidingöbornas eller stadens behov istället för att säljas. På så vis behåller staden rådighet över Lidingös stadsplanering.

Fastigheten Missionsskolan 1 är ett annat område där det finns byggherrar som länge velat komma igång med en förtätning. Måttstocken för en sådan nybyggnation bör vara den gamla missionsskolebyggnaden från 1908 som idag sätter prägel på området. Området möjliggör en sammanhållen och trivsam flerbostadshusbebyggelse med småstadskaraktär. Det avbrutna detaljplanearbetet bör därför återupptas.

Stadsdelarnas närservice är hotad. Där vi tidigare såg lokala biblioteksfilialer, närlivs, banker och tobaksaffärer finns idag ofta tomma lokaler eller lokaler som istället används för kontorsändamål. Ett sätt att värna närservicen är att möjliggöra kompletteringsbebyggelse. Det finns flera områden där det finns intressenter för att bygga, exempelvis i Käppala, Torsvik och Björnbo. I Rudboda finns flera bra områden, bland annat stadens mark längst Lojovägens första del. I Rudboda bör även de skisserade planerna kring centrumutvecklingen rivas upp. I området behövs flerbostadshus och en utvecklad närservice med kafé, mataffär och verksamhetslokaler, inte bara några radhus och en utbyggd mataffär.

I en levande stad måste alla kunna bo, även de som inte har höga löner. Rätten till en bostad gäller alla. Det kvarvarande hyreshusbeståndet som Lidingö stad är ägare till ska behållas i stadens ägo och ingå i ett återskapat allmännyttigt fastighetsbolag. Dess uppgift ska vara att förvärva och bygga hyreshus. Där staden förfogar över byggbar mark ska den upplåtas med tomträtt till stadens nybildade allmännyttiga fastighetsbolag. I dess ägardirektiv ska ingå att bygga så energisnålt med klimatsmarta materialval. Hyrorna i nyproduktion kan hållas nere genom nya modeller för byggande så som Kombohus. Så bygger vi för alla och för framtiden!

Vänsterpartiets satsningar
Ökade resurser för planarbete och ökat bostadsbyggande: 1 mnkr

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämndens ansvar är att förvalta och utveckla kommunens fastighetsbestånd. Det ska inte vara nämndens uppgift att sälja befintliga fastigheter. Om en fastighet exempelvis är tomställd ska nämnden i första hand erbjuda den till lämplig förvaltning för att inhysa verksamhet där. Om skollokaler och förskolor inte behövs när antalet barn minskar ska de kunna användas för annat ändamål fram till dess att de behövs på nytt.

Möjligheterna till medicinsk- och social förtur har varit viktiga för att bland annat förebygga bostadslöshet men också för att kunna erbjuda personer som, av medicinska skäl, behöver flytta en ny bostad. Den medicinska- och sociala förturen har strukits ur reglementet för Omsorgs- och socialnämnden. Detta felbeslut måste rättas till för att kommunen ska kunna bedriva en socialt ansvarstagande bostadspolitik.

Fastighetsnämndens okloka beslut som rör nämndens förvaltning. En stor del av kostnaderna nämnden dras med beror på en oklok personalpolitik på förvaltningen. Samtidigt som man valt att inte täcka vakanser vid föräldraledigheter och pensionsavgångar för att spara in pengar har man man valt att anställa dyra konsulter på ledande befattningar inom förvaltningen. Nämnden har blivit ett läckage för skattepengar istället för den kassako det SD-stödda minoritetsstyret hade hoppats på.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur är en del av vår livsluft och en viktig del av stadens hälsoprofil. Den växer fram i mötet mellan människor. Kultur kan inte och får inte styras av politiska beslut om innehåll eller form. Politiken ska endast skapa förutsättningar för ett rikt och mångfacetterat kulturliv. Det behövs ett fritt kulturklimat på Lidingö där det är lätt att arrangera olika spännande aktiviteter. Lidingö ska vara en kommun där människors skapande och kreativitet både främjas och stöds. Det ska finnas plats för möten, skapande och olika former av kulturuttryck.

Biblioteket har en viktig roll i att ge alla en likvärdig tillgång till böcker, tidningar och andra media. Det är en bas för att söka kunskap och information och sannolikt den mest besökta kulturinstitutionen på Lidingö. Biblioteket har genom flytten till stadshuset fått en stärkt roll som förmedlare av både kultur och samhällsinformation, men också som mötesplats. Biblioteket ska ha generösa öppettider och goda möjligheter till uppsökande verksamhet och närvaro i olika stadsdelar. Det ska finnas väl utrustade och bemannade skolbibliotek på alla skolor och personalen där ska ha rätt utbildning.

Musikskolan och Sagateatern bör utvecklas till en gemensam kulturskola. Detta kan även inkludera andra kulturella uttryck så som dans och konst. Det är värdefullt för varje barn att komma i kontakt med konstnärliga uttryck och därför måste trösklar och avgifter slipas ner och sänkas. Målsättningen på sikt är köerna till framför allt den nuvarande musikskolan, men även Sagateatern, måste bli kortare. Instrumenthyrorna ska också slopas och ersättas av ett lånesystem.

Staden ska underlätta för medborgarna att vara fysiskt aktiva, att mötas och att kunna utöva och uppleva olika fritids- och kulturaktiviteter. Det ska finnas ett varierat utbud av fritidsaktiviteter såväl för unga som vuxna. Flickor ska ha lika goda förutsättningar som pojkar avseende träningstider, tillgång till idrottsanläggningar och liknande. Idrottsföreningar ska genom fortsatt utbyggnad av bollplaner och gymnastikhallar ges bättre förutsättningar. Stödet till idrottsföreningar ska stimulera föreningar att ha inriktning på att idrott ska vara roligt. De föreningar staden ger bidrag till ska ha fokus på breddidrott som är inkluderande, inte på utsortering och tävling.

Fritidsgårdarna har en viktig roll i det förebyggande arbetet. Fritidsgårdar ska finnas i alla stadsdelar. Fritidsgårdarna behöver få möjlighet att öka öppethållandet och i Larsberg ska en ny fritidsgård öppnas där den nya fritidsgården samlokaliseras med föreningsgården. På så vis ska både föreningsgårdens framtid säkras och en ny fritidsgård kunna erbjudas för ungdomarna i Larsberg-Bodal-Baggeby där fritidsgård idag saknas. Det är positivt att fritidsgårdsverksamheten nu åter är tillbaka under kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde. En rektor bör anställas för fritidsklubbarnas verksamhet. För fritidsgårdsverksamheten bör en samordnare anställas som koordinerar fritidsgårdarnas verksamhet och samverkan med civilsamhället och fältförlagda socialarbetare.

Föreningsgården i Larsberg har allt för länge levt på en privat fastighetsvärds goda vilja. När så inte längre är fallet är det viktigt att staden ser till att gå in och kompensera föreningsgården för de ökande hyreskostnaderna. Föreningsgården ska också samlokaliseras med en ny fritidsgårdsverksamhet i Larsberg. Kulturverksamheten genom studieförbund och föreningsliv är omistliga delar i stadens kulturliv. Staden ska tillgodose behovet av lokaler för föreningsliv och aktiviteter såsom utövande av konst, musik och teater, samt att föreningar som bedriver verksamhet för barn och unga, för äldre och för personer med funktions variationer har subventionerade eller inga lokalkostnader.

Vänsterpartiets satsningar
Ökade resurser för biblioteket: 1 mnkr
Ökade Medel för kulturaktiviteter, kulturbidrag, föreningsstöd och stöd till studieförbunden: 1,5 mnkr
Riktade bidrag till föreningar som inte bedriver elitsatsningar för barn och ungdomar: 0,5 mnkr
Sänkta avgifter med 1 500 kronor/termin för Sagateatern och Musikskolan: 0,92 mnkr
Höjning av anslaget för ungdomsverksamheten samt start av fritidsgård i Larsberg: 3 mnkr
Start av en fritidsbank: 0,5 mnkr
Föreningsgården, bidrag: 0,6 mnkr

Utbildningsnämnden

Lidingö måste satsa på framtiden och framtiden börjar i förskola och skola. För att öka behörigheten bland Lidingös förskollärare, fritidspersonal och lärare kunna utbilda sig på arbetstid för att få rätt kompetens för sitt arbete. Detsamma gäller utbildning i det svenska språket för all skolpersonal som har behov av det. I dessas frånvaro ska vikarier arbeta för att minska stressmomentet i att vara frånvarande för att studera.

Varje barn och förälder måste känna trygghet i att den undervisning barnet får sker i ändamålsenliga lokaler och med personal med rätt utbildning. Detta gäller alla från lärare och fritidspersonal till rektor och skolbibliotekarier. Förskolan och skolan ska stimulera barn och unga att vara självständiga kreativa och ansvarstagande. Fler lärare, bättre arbetsvillkor och mindre barn- och elevgrupper är viktiga mål i detta arbete. Här är det viktigt att när elevunderlaget nu, enligt befolkningsprognoserna, krymper, ska detta ses som en möjlighet till mindre barn- och elevgrupper med bibehållen personalstyrka. Detta kommer borga för en god personalkontinuitet när den demografiska utvecklingen sedan vänder.

Förskolan ska ge alla barn lika möjligheter till en meningsfull, rolig, utvecklande och upplevelserik vardag. Den ska vara så attraktiv att fler förskollärare vill söka sig till Lidingös barnomsorg. Andelen utbildade förskollärare är låg i jämförelse med snittet ute i landet. Även andelen som har gymnasial utbildning för att arbeta med barn är lägre än rikssnittet. Förskolegårdar ska ses som en pedagogiskt utformad utemiljö och vara komplement till den pedagogiska verksamheten inomhus. Därför ska Boverkets rekommendationer om friyta per barn följas även utomhus. Små förskoleenheter där barn har lättare att bli sedda av personalen, rota sig och känna trygghet, bör föredras framför stora kolosser för ”barnförvaring.”

Alla elever ska kunna gå ut grundskolan med behörighet att läsa vidare på gymnasiet. Flertalet gör det, men inte alla. Alla elever måste få ett stöd anpassat efter sina egna behov. Det ställer krav på att det finns tillräckligt många lärare, att ge individuellt stöd tar tid. Elever som kommer från hem utan studievana måste få särskild uppmärksamhet om de behöver det. Inriktningen ska vara mot kunskap, skolan ska stimulera lärande, inte skapa stress genom ensidigt fokus på prov och betyg. Målet för förskola, via grundskola och gymnasium, ska vara att eleverna lär för livet och för fortsatta studier, inte enbart för ett betyg. Skolan ska forma goda samhällsmedborgare.

Sommartid blir Lidingös skolgårdar väldigt varma och många saknar skydd från direkt solljus. I Stockholm stad har man inlett ett arbete med att klimatanpassa skolgårdarna för att åstadkomma mer grönska och träd som kan ge svalka och solskydd men som också fångar upp och binder koldioxid. Ett sådant arbete bör inledas även i Lidingö.

Alla som vill ha en gymnasieplats i Lidingö ska garanteras att få det. Ingen elev med låga betyg ska tvingas åka flera mil för att gå på ett gymnasium i en annan kommun. Idag finns endast två gymnasieskolor på Lidingö. Det innebär att Lidingö till stor del förlitar sig på en enskild privat aktör. Därför saknas beredskap för vad som skulle hända om denna aktör inte längre vill eller kan erbjuda gymnasieundervisning. Därför bör de skrinlagda planerna på att bygga ut Hersby gymnasium återupptas. Staden ska ta sitt ansvar för att garantera att det finns en gymnasieplats för varje niondeklassare som vill börja gymnasiet i sin hemkommun.

Den kommunala vuxenutbildningen och SFI-verksamheten ska återupptas i kommunal regi. Det är viktigt att kommunen tar ansvar för att tillgodose nyanländas språkinlärning. Detta är också ett sätt att skapa snabbspår ut i arbete genom kombinerad SFI- och KomVux. SFI och KomVux bör under året återuppta arbetet som tidigare bedrivits med arbetsplatsförlagd yrkes- och språkutveckling tillsammans med Omsorgs- och socialförvaltningen.

Ungas psykiska ohälsa bör uppmärksammas mer och en satsning på elevhälsovärden inom gymnasieskolan är därför viktig tillsammans med en satsning på drogprevention. Många unga riskerar att självmedicinera sin psykiska ohälsa med narkotikaklassade preparat vilket kan få ödesdigra konsekvenser. Därför måste kommunens ANDTS-arbete uppvärderas i skolverksamheten. Ett nytt ANDTS-program som är anpassat bättre efter de omständigheter som finns i vår kommun bör också tas fram under året. Även hedersnormer är en stor fara, speciellt för våra nyanlända ungdomar. Därför ska det upprättas en handlingsplan mot hedersrelaterat våld- och förtryck i kommunens grund- och gymnasieskolor.

Vänsterpartiets satsningar
Höjning av peng för grundskola med 1 procent: 6,5 mnkr
Höjning av peng för förskola med 2 procent: 0,36 mnkr
Höjning av peng för skolbarnomsorg med 3 procent: 4,5 mnkr
Möjliggör Komvux och SFI i egen regi: 1 mnkr
Ökat anslag för Nattugglan samt öppen förskola: 2,2 mnkr
Ökad satsning på elevhälsovården: 1,5 mnkr
Ökning av strukturtillägg och resurstillägg: 5 mnkr
Klimatanpassade skolgårdar: 0,5 mnkr

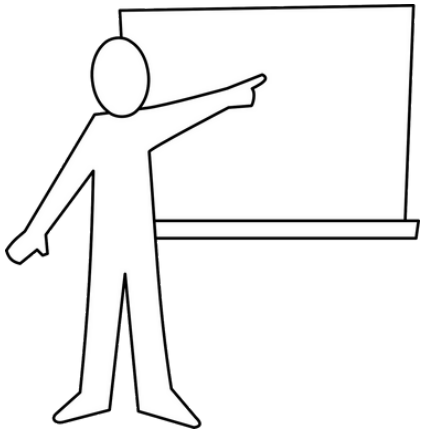

Kommunstyrelsen

Grön omställning
Alla kommuner måste ta sitt ansvar i omställningsarbetet och ta klimatförändringarna på allvar. Det innebär att detta arbete måste vävas in i all stadens verksamhet. Ett lokalt klimatprotokoll och ett omarbetat miljöprogram är två grundläggande byggstenar i ett sådant arbete. Stadens nuvarande miljöprogram exkluderar näringlivet, föreningslivet och de enskilda Lidingöborna. Det gällande miljöprogrammet reglerar dessutom endast 10 procent av de koldioxidutsläpp som görs i kommunen, nämligen de från stadens egna verksamheter. Det är minst sagt ett lågt satt mål att varken inkludera andra eller att bortse från att agera i samverkan med de övriga aktörer som står för 90 procent av koldioxidutsläppet i vår kommun.

Lidingö ska vara en föregångare när det gäller energisparande och klimatsmart uppvärmning. Energiåtaganden i de egna fastigheter kommunen äger ska minimeras och andra fastighetsägare ska uppmuntras och stimuleras att fortsätta med energisparande åtgärder och anlägga solceller där så är möjligt. Staden bör också arbeta med måttet grönytefaktor för att skapa positiva ekosystemtjänster och minska risken för översvämningar genom att lägga dagvattenbrunnar i direkt anslutning till grönområden. Stadens arbete med att stimulera pollinering bör fortsätta genom att man avstår från att klippa gräs i exempelvis dikesrenar och på ängar.

Lidingö ska värna biologisk mångfald, natur och vattenområden. Staden ska vid inköp välja miljövänliga och energisnåla produkter och maskiner och, där det är möjligt, välja varor som är ekologiska och/eller rättvisemärkta.

Det ska vara enkelt och tryggt att välja att cykla eller att gå. Stadens egna fordon ska drivas på ur miljösynpunkt bästa sätt, och kvarvarande fossildrivna fordon snabbt fasas ut. Staden ska främja kollektivtrafiken och ny bostadsbebyggelse ska i första hand ske i kollektivtrafiknära lägen. Staden ska även målmedvetet återuppbygga det ömsesidiga förtroendet med SL för att motverka nedskärningar i busstrafiken eller i Lidingöbanans trafik.

Staden ska verka för att allt avfall från såväl hushåll som industri och kontor ska källsorteras för återvinning, utvinning av biogas i Käppalaverket eller nyttiggöras på annat sätt.

I Lidingö ska det finnas goda rekreationsmöjligheter i orörd natur, vackra parker och välvårdade kulturmiljöer. De unika och natursköna områdena i kommunen måste bevaras och vårdas. Lidingös grönområden är en ovärderlig resurs för rekreation och allehanda friluftsaktiviteter. Det är viktigt att dessa hålls lättillgängliga sommar som vinter. Skogarna är till för rekreation och friluftsliv. Detta syfte ska vara vägledande för hur de sköts. Förslagen i stadens grön- och blåplan ska genomföras.

Våra naturresrvat har under de senaste åren blivit fler och större till ytan. Detta är välkommet. Samtidigt förpliktigar det eftersom även naturreservat behöver ett visst underhållsarbete. Det är stadens ansvar att bekämpa invasiva arter och se till att naturreservaten är tillgängliga att röra sig i oavsett funktionalitet. Även gångstråket längst vattnet mellan Mölna och Torsvik behöver ses över för att göras tillgängligt vissa sträckor. Som det ser ut idag finns fina trädäck och stigar att gå på vissa sträckor medan en del av vägen är i stort sett oröjd bergsmiljö. Detta bör åtgärdas för att fler ska kunna promenera denna sträcka.

En attraktiv arbetsgivare
Den i särklass största arbetsgivaren på Lidingö är Lidingö stad. Staden ska vara ett föredöme som arbetsgivare med ett gott samarbete med de fackliga organisationerna, ett bra arbetsklimat där förslag och kritik tas tillvara och inte tystas ned. Personalen ska ha möjlighet till fortbildning för att vidareutvecklas. Ett led i detta är att återupprätta det LOK-avtal som staden ensidigt sagt upp gentemot fackförbundet Sveriges Lärare. Genom ökat personalinflytande över såväl verksamheten som arbetsplatsen kan vi både förbättra arbetsklimatet för de anställda och höja kvaliteten på verksamheten. Varje förvaltning ansvarar för såväl egen personal som personal i upphandlade verksamheter och för deras trivsel, trygghet och välbefinnande på jobbet.

Vänsterpartiets satsningar
Medel för åtgärder inom klimat- och miljöområdet: 2 mnkr
Strategisk funktion för arbetet med miljö- och klimat: 1 mnkr

Tekniska nämnden

Tillgänglig kommun för alla
Personer med funktionsvariationer ska kunna leva ett liv där funktionsnedsättningen inte innebär ett hinder. Staden har antagit ett funktionshinderspolitiskt program med höga ambitioner. För att förverkliga dessa ambitioner krävs dock att staden skjuter till de ekonomiska medel som behövs.

Genom anpassning av bostäder, gemensamma lokaler och gatumiljö och en väl fungerande kollektivtrafik och färdtjänst ska alla kunna bo var man vill och ta sig dit man vill. De gemensamma miljöerna ska göras lättorienterade, både för personer med synnedsättning och för personer som kan ha svårt att orientera sig av andra skäl.

En trygg kommun
Staden bör få bättre offentlig belysning, anpassad efter tid på dygnet och efter årstid. Gatubelysningen kan även vara en brottspreventiv åtgärd och skapar större trygghet i det offentliga rummet. Gatubelysning i exempelvis friluftsområden bör utformas på ett sådant sätt att den inte stör naturen och djurlivet.

Trafiksäkerhet
Lidingö ska ha en trafikpolitik som går i samklang med tidens behov. Den ska utgå från att stimulera klimatsmart resande via kollektivtrafik, gång och cykel. För den som bor längre ifrån kollektivtrafikförbindelser behövs möjlighet till infartsparkering för att därefter kunna transportera sig klimatsmart. Vi oroas över hur stadens och SL:s kontakter försämrats under de senaste åren som ett resultat av meningsskiljaktigheter kring såväl trafiksättningen av Lidingöbanan som bygget av Lilla Lidingöbron. Insatser för att förbättra relationerna bör vidtas.

Trafiksäkerheten ska alltid komma i första rummet när biltrafik planeras, inte bilisternas bekvämlighet. Det är redan betydligt bekvämare att välja bilen än att välja ett klimatsmart transportsätt. Incitamenten att åka kollektivt behöver därför öka samtidigt som cykel- och gångvägnätet ses över, byggs ut där det är nödvändigt, trafiksäkras och rustas upp.

Parkeringsavgifter
Avgifter ska införas för parkering på stadens gator. Detta ökar stadens intäkter. Det är rimligt att nyttjande av allmän mark som gator och anlagda parkeringsplatser är avgiftsbelagt. Att avstå från avgiftsbeläggning blir i förlängningen detsamma som att subventionera bilkörande. Parkeringsnormen vid nybyggnation i kollektivtrafiknära lägen bör också sänkas generellt för att öka incitamenten att resa kollektivt eller välja gång- eller cykeltrafik.

Vänsterpartiets satsningar
Tillgänglighetsfrämjande åtgärder: 1 mnkr
Trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder: 1,5 mnkr
Medel för förbättrad halkbekämpning: 0,5 mnkr
Medel för bekämpning av invasiva arter: 0,5 mnkr
Ökade intäkter från parkeringsavgifter: + 1 mnkr

Omsorgs- och socialnämnden

En bra kommun för äldre
Lidingö ska vara en bra kommun att åldras i. Tillsammans med Lidingös äldre befolkning och genom dess pensionärsorganisationer bör staden identifiera vad som är bra och var det finns brister. Det ska resultera i en bred handlingsplan för förbättringar och att Lidingö blir en mer äldrevänlig kommun. Det kommunala pensionärsrådet ska lika lite som tillgänglighetsrådet vara en dekoration, staden ska lyssna på deras åsikter och kunskaper och använda råden aktivt som remissinstanser.

Förebyggandeenhetens olika verksamhetsområden är viktiga och ska värnas. Mötesplats centrum kan vara ett nav och även stöd för pensionärsorganisationernas, trossamfundens och andra organisationers arbete för att till exempel bryta ofrivillig ensamhet.

När boendekedjan för äldreomsorgen lades om så försvann servicehusen som boendeform. Lidingö bör därför planera för nytt servicehus som ett komplement till den övriga infrastrukturen inom boendekedjan. Det biståndsbedömda trygghetsboendet i Baggeby gård var en felsatsning. Baggeby gård kan med fördel omvandlas till ett seniorboende/trygghetsboende med förtur för personer och par som bor i fastigheter utan hiss och/eller upplever sig ensamma.

Centraliseringen av hemtjänsten till stadshuset var även den ett stort misstag eftersom den gör personalens situation svårare när det gäller raster och återhämtning, Den gör också att den personliga kontakten med de äldre blir sämre. Stadens hemtjänst erbjuder fast omsorgskontakt som ska vara den som i första hand svarar för insatserna till omsorgsmottagaren. Av Socialstyrelsens brukarundersökning framgår dock att bara ungefär en fjärdedel träffar sin fasta omsorgskontakt ofta medan hälften uppger att de träffar denne sällan eller aldrig. Centraliseringen av hemtjänsten bör omprövas för att bättre garantera kontinuiteten för hemtjänsttagarna men också för personalens skull.

Det SD-stödda minoritetsstyret har aviserat en drastisk höjning av priserna för matlådor inom hemtjänsten. Priset skulle med deras förslag öka med 40 procent på ett bräde. Priset på matlådor bör motsvara vad som framgår av Konsumentverkets schablon för livsmedelskostnaden. Tillredningen av matlådan är en del av hemtjänsten och ska inte tas ut dubbelt när matlådan debiteras.

Var och en ska garanteras den hjälp hen behöver för att tryggt kunna bo kvar i sin egen bostad så länge man själv önskar. När man behöver hemtjänst ska den utformas så att den stärker ens möjlighet att trots hjälpbehov fortsätta att styra sin egen vardag. Den äldre personen ska ges möjlighet att tillsammans med hemtjänstens personal utforma insatserna. Ett nära samarbete med primärvården är önskvärt. Teamarbete över professionsgränserna är nödvändigt för att till exempel personer som bor hemma med en demenssjukdom. En dialog bör upptas med Region Stockholm om gemensamma team för de äldre personer som har omfattande behov av vård och omsorg.

När omsorgsbehovet blir stort ska den som önskar snabbt få plats i särskilt boende. Det ska finnas olika typer av särskilt boende, anpassat exempelvis för vård i livet slutskede, för personer med demenssjukdom, personer med somatiska sjukdomar och stora funktionsnedsättningar. Den som önskar få flytta till servicehus ska kunna få göra det.

Kvalitetsuppföljningarna bör i större utsträckning bygga på deltagande observationer av erfaren personal och intervjuer med omsorgsmottagare, anhöriga och omsorgspersonal.

Sjuksköterskebemanningen ska öka, och huvudprincipen ska vara att det alltid finns minst en sjuksköterska tillgänglig på vård- och omsorgsboendena. Utvecklingen av akademiska vård- och omsorgsboenden är mycket positiv.

Anhöriga ska garanteras individuellt utformat stöd. Insatser som dagverksamhet och växelvård ska ha en låg avgift så att ingen tvingas avstå på grund av kostnaden.

Anhöriga ska garanteras individuellt utformat stöd. Insatser som dagverksamhet och växelvård ska ha en låg avgift så att ingen tvingas avstå pga. kostnaden.

En trygg uppväxt
Lidingös Individ, familj och integrationsenhet är en viktig resurs för att ge alla, även personer som tillfälligt och mer permanent behöver stöd, möjligheten att leva under trygga förhållanden och utvecklas utifrån sina möjligheter och förutsättningar. Alla insatser ska ske med respekt för den enskildes bestämmanderätt över sitt eget liv.

Det förebyggande arbetet måste ges tillräckliga resurser, särskilt för att nå ungdomar i riskzon, barnfamiljer med problem, personer med riskbruk av droger och alkohol, spelberoende och personer med risk att bli hemlösa. Dimensioneringen av fält- och preventionsenheten behöver följas upp. Projektet Backa barnet är en intressant modell som måste ges bra förutsättningar så att samverkan mellan de som möter barnen hinns med och att det finns tillräckligt med tid att ge det stöd som framkommer.

Stadens arbete med barn och ungdomar ska ske på ett flexibelt sätt och i nära samverkan mellan förvaltningar, föreningar och föräldrarna själva.

Det ska alltid finnas stöd och boende för kvinnor som drabbas av mäns våld eller våld i nära relationer eller av hedersrelaterat våld- och förtryck. Även för de som inte vill journalföras. Ett fortsatt och långsiktigt stöd till Lidingö Kvinnojour är därför angeläget. I jourens kontakter med staden har det dock framkommit att det blir ett omfattande merarbete för den hjälpsökande när flera olika förvaltningar och flera olika personer behöver kopplas in för att ordna olika delar av det stöd som krävs för den som väljer att lämna en våldsam relation. Dessa hinder bör ses över och det förvaltningsövergripande samarbetet behöver stärkas.

En välkomnande kommun
Lidingö ska ha ett generöst flyktingmottagande med ett tryggt boende och ett väl fungerande integrationsarbete. Staden ska vara en ett stöd, inte en motpart, för den som kommer till Sverige och Lidingö för att fly undan krig, förtryck och förföljelse.

Lidingö har varit bra på att ta emot personer som sökt en fristad undan krig och våld. Sett i ljuset av utvecklingen såväl i Ukraina som i Mellanöstern är detta en tradition som behöver återupprättas. Lidingö vara en öppen och human kommun. Nyanlända som i enlighet med bostadsanvisningslagen hänvisas till Lidingö ska ges möjlighet att bo kvar i Lidingö, fullgöra utbildning och yrkesintroduktion, fortsätta att etablera kontakter med Lidingöbor och själva helt enkelt bli just Lidingöbor. Ingen barnfamilj ska vräkas från sin bostad bara för att det gått två år från det de flyttade in i sin tillfälliga bostad. I enlighet med Barnkonventionen ska barns rätt till bostad prioriteras högre än kommunala policys.

Inga barn mår bra av att behöva flytta från en invand miljö med förskola eller skola och vänner, särskilt inte barn som kommit till Sverige efter att ha behövt lämna ett krigsdrabbat land. Det ska göras individuella avvägningar. Ensamkommande flyktingbarn som fyller 18 ska ha möjlighet att bo kvar i Lidingö och här göra klart sin skolutbildning.

Staden ska stödja nyanlända att etablera sig i Sverige. Detta sker genom utbildning, hjälp att få bostad och hjälp att söka arbete. Staden ska samarbeta med civilsamhället för att underlägga nyanländas integration och stödja trossamfund, föreningar och enskilda som på olika sätt skapar kontakter mellan de som är nya i Sverige och de som bott här länge.

Vänsterpartiets satsningar
1,5 procent ökning av budgetramen: 18,8 mnkr
Utökning av stadens rehabverksamhet: 2 mnkr
Återgå till lokala hemtjänstenheter och mindre personalgrupper: 4 mnkr
Utbildningssatsning inom äldreomsorgen: 1 mnkr
Ökad bemanning och fritidsverksamhet för personer inom LSS: 2,5 mnkr
Sänkt avgift för måltider, korttidsboende med mera: 5 mnkr
Förebyggande arbete med barn och unga; 1,5 mnkr
Planering av nytt vård- och omsorgsboende: 0,25 mnkr

Finansiering

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet ökade satsningar med 71,1 mnkr. För att täcka denna ökade kostnad föreslår Vänsterpartiet en skattesats om 17,64 öre.

Plan 2026–2027

Nämnderna måste få rimliga förutsättningar för åren 2027 och 2028. Budgetramarna ska utgå från en realistisk beräkning av löne- och kostnadsökningar, befolknings utvecklingen och den budget Vänsterpartiet föreslår för 2026. Uppräkningen av nämndernas budget ska ske enligt SKR:s prisindex för respektive år.

Ändringsyrkande

Vänsterpartiet föreslår att kommunfullmäktige beslutar
fastställa Vänsterpartiets förslag till budget 2026, avseende plan för verksamheten och ekonomin 2025 inklusive taxor och avgifter, och en utdebitering om 17,64 öre, samt en plan för ekonomin för 2026 och 2027. Beslutet innebär att nämndernas budgetförslag fastställs med de ändringar som följer av Vänsterpartiets budgetförslag enligt bilaga 1.

Satsningar, nämnd för nämnd

Kommunstyrelsen
Medel för åtgärder inom miljö- och klimat: 2 mnkr
Strategisk funktion för arbete med miljö- och klimat: 1 mnkr
Totalt: 3 mnkr

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
Ökade resurser för planarbete för utökat bostadsbyggande: 1 mnkr
Totalt: 1 mnkr

Utbildningsnämnden
Höjd peng för grundskola med 1 procent: 6,5 mnkr
Höjd peng för förskola med 2 procent: 0,36 mnkr
Höjd peng för skolbarnomsorg med 3 procent: 4,5 mnkr
Möjliggör Komvux och SFI på Lidingö: 1 mnkr
Ökade anslag för bl.a. Nattugglan och öppen förskola: 2,2 mnkr
Ökad satsning på elevhälsan: 1,5 mnkr
Ökning av strukturtillägg och resurstillägg: 5 mnkr
Klimatanpassade skolgårdar: 0,5 mnkr
Totalt: 21,56 mnkr

Omsorgs- och socialnämnden
1,5 procent ökning a budgetramen: 18,8 mnkr
Utökning av rehabverksamheten: 2 mnkr
Återgå till lokala hemtjänstenheter och mindre personalgrupper: 4 mnkr
Utbildningssatsning inom äldreomsorgen med SFI och Komvux: 1 mnkr
Ökad bemanning och fritidsverksamhet för boende inom LSS: 2,5 mnkr
Sänkta måltidsavgifter, korttidsboende mm. 5 mnkr
Förebyggande arbete bland barn och ungdomar: 1,5 mnkr
Planering av nytt vård- och omsorgsboende: 0,25 mnkr
Totalt: 35,05 mnkr

Kultur- och fritidsnämnden
Ökade resurser till biblioteket: 1 mnkr
Ökade medel för kulturaktiviteter, kultur- och föreningsbidrag och stöd till föreningslivet: 1 mnkr
Riktade bidrag till föreningar som avstår elitsatsningar för barn: 0,5 mnkr
Sänkta avgifter med 500 kr/termin för Sagateatern och musikskolan: 0,92 mnkr
Höjning av anslag till ungdomsverksamhet och ny fritidsgård i Larsberg: 3 mnkr
Fritidsbank: 0,5 mnkr
Föreningsgården, bidrag: 0,6 mnkr
Totalt: 8,02 mnkr

Tekniska nämnden
Tillgänglighetsfrämjande åtgärder: 1 mnkr
Trafiksäkrande åtgärder: 1,5 mnkr
Medel för förbättrad halkbekämpning: 0,5 mnkr
Medel för bekämpning av invasiva arter: 0,5 mnkr
Ökade intäkter från parkeringsavgifter: + 1 mnkr
Totalt: 2,5 mnkr

Summa: 71,12 mnkr

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING, mnkr	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens intäkter	681,9	692,0	706,2	719,9
Verksamhetens kostnader	−3 558,2	−3 839,6	−3 977,7	−4 109,0
Avskrivningar	−179,6	−182,2	−184,7	−198,1
Verksamhetens nettokostnader	**−3 055,9**	**−3 329,8**	**−3 456,2**	**−3 587,2**
Skatteintäkter	3 819,7	4 023,4	4 180,7	4 356,5
Generella statsbidrag och utjämning	−663,9	−670,2	−686,4	−780,5
Verksamhetens resultat	**99,9**	**23,4**	**38,2**	**−11,2**
Finansnetto	15	15,8	18,4	20,1
Orealiserade vinster/förluster	12,1			
Årets resultat	**102,8**	**39,2**	**56,6**	**8,9**
Resultat efter balanskravsjusteringar	**124,8**	**39,2**	**56,6**	**8,9**
Förhållande till överskottsmål		***0,8***	***16,8***	***-32,2***

Investeringsbudget

Nämnd	Beskrivning	2026	2027-2028
Omsorgs- och socialnämnden	Nya lokaler för hemtjänsten	Ramökning till 8 mnkr	
Kultur- och fritidsnämnden	Fritidsgård samlokaliserad med föreningsgården		Ramökning till 10,5 mnkr
Tekniska nämnden	Fler tillgänglighetsåtgärder respektive fler trafiksäkerhetsåtgärder	2 mnkr respektive 1,5 mnkr. Total ramökning till 158 mnkr	
Fastighets-nämnden	Nytt vård- och omsorgsboende		Ramökning till 300 mnkr

Inriktning för ändrade avgifter

Korttidsboende
Vid korttidsboende har den enskilde kvar sitt ordinära boende. Att debitera avgift för boende i korttidsboende innebär dels att den som beviljats korttidsboende i praktiken får dubbel hyra, dels en klar risk att den enskilde inte har sitt förbehållsbelopp kvar. Därför ska ingen avgift tas ut för själva boendet.

Dagverksamhet
Dagverksamhet är en viktig insats för att underlätta kvarboende, och fungerar i många fall som en oersättlig avlösning för anhöriga. Avgiften för dagverksamhet ska därför inte överstiga hemtjänst i nivå 3. Ingen avgift ska tas ut för resa till/från dagverksamhet.

Avgifter för mat
Avgifterna för biståndsbedömd insats hjälp med matlåda, mat i dagverksamhet, boenden med särskild service, LSS-boenden, särskilt boende med heldygnsomsorg enligt SoL och korttidsboende ska inte överstiga vad den enskilde skulle ha betalat om han/hon själv kunnat tillreda maten. Kostnaderna för maten ska inte överstiga Konsument-verkets hushållsbudget.

Avgiften i den nivå den har i staden idag inkluderar avgift för tillredningen vilket ska jämställas med vård- och omsorgsavgiften och reduceras så att den enskilde har kvar sitt förbehållsbelopp, och inte tas ut alls när insatsen är beslutad enligt LSS.

jämförelse hemtjänstpeng Lidingö och Stockholm, per timme				**OPI**	3,60%
	egen regi	privata			
Lidingö 2025 service	352 kr	361 kr			
Lidingö 2025 omsorg	423 kr	433 kr			
Stockholm 2025	508 kr				
Lidingö 2026	415 kr	426 kr			
Stockholm 2026 uppräknat	526,29 kr				
jämförelse vård- och omsorgsboende, per dygn					
	egen regi	privata			
Lidingö 2025	2 372 kr	2 499 kr			
Stockholm 2025 soma	2 347 kr	2 446 kr	inkl. lokalschablon om 109		
Stockholm 2025 demens	2 494 kr	2 599 kr			
Lidingö 2026	2 464 kr	2 597 kr			
Stockholm 2026 uppräknat	2 583,78 kr	2 692,56 kr			